

«Για να ακολουθήσει κάποιος τον Χριστό πρέπει να άρει τον σταυρό του» (Κυριακή μετά την Ύψωση του Τ. Σταυρού)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ο Ιησούς Χριστός αποκάλεσε κάποτε τον εαυτό Του «οδό και αλήθεια και ζωή». Και τώρα, σύμφωνα με τον πρώτο από αυτούς τους προσδιορισμούς, μας δείχνει την οδό. «Όστις θέλει οπίσω μου ακολουθῆν, απαρνησάσθω εαυτόν και αράτω τον σταυρόν αυτού, και ακολουθείτω μοι» (Όποιος θέλει να με ακολουθήσει, ας απαρνηθεί τον εαυτό του και ας σηκώσει τον σταυρό του και ας με ακολουθεί).

Λέγοντάς το αυτό ο Ευαγγελιστής, παρατηρεί ότι όταν ο Ιησούς Χριστός πρόφερε αυτές τις λέξεις, «κάλεσε τον λαό κοντά του ως επίσης και τους μαθητές». Αυτό δείχνει ότι το κάλεσμά Του απευθυνόταν όχι αποκλειστικά στους εκλεκτούς, αλλά σε όλους χωρίς εξαίρεση.

Όποιος κι αν είσαι εσύ που ακούς τα λόγια αυτά, πρέπει κι εσύ να σκεφτείς για την οδό. Σε τούτο τον ορατό και παροδικό κόσμο στον οποίο ζεις δεν υπάρχει τίποτα σταθερό, αλλά τα πάντα κινούνται, και περνούν. Και η ζωή σου το ίδιο προχωρά και περνά: μερικές φορές φαίνεται να αναπαύεσαι στο σώμα, όμως οι κρυφοί σου

λογισμοί, οι μυ-στικές σου επιθυμίες κινούνται ασταμάτητα. Κι έτσι αν δεν βαδίζεις την οδό της σωτηρίας, ασφαλώς βαδίζεις την οδό της απώλειας, ή αν δεν προοδεύεις, τότε ασφαλώς ξα-ναπέφτεις, βυθιζόμενος από την πνευματική ζωή σε εκείνη της σάρκας, από την ανθρώπινη στη ζωή του κτήνους, και ούτε καν θα καταλάβεις πως θα πέσεις στη ζωή της κολάσεως, και ανέκκλητα στον δεύτερο θάνατο. Πρόσεξε, λοιπόν, το μονοπάτι που βαδίζεις.

Ως Αρχηγός και Βασιλεύς των ελευθέρων ανθρώπων, ο Ιησούς Χριστός δεν αναγκάζει κανέναν να ακολουθήσει την οδό που υποδεικνύει, αλλά προσκαλεί όσους θέλουν να εισέλθουν σε αυτήν. «Όστις θέλει οπίσω μου ακολουθείν». Ρώτησε τον εαυτό σου, χριστιανέ, ρώτησε τον εαυτό σου και δώσε μια αποφασιστική απάντηση — θα ακολουθήσεις τον Ιησού Χριστό ή όχι;

Ένας χριστιανός να μην επιθυμεί να ακολουθήσει τον Χριστό! Τί παράλογη ιδέα. Πόσο αντιφατική προς τον εαυτό της. Παρ' όλα αυτά υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι αν και καταλαβαίνουν το παράλογο της σκέψεως, ωστόσο δεν αισθάνονται πόσο εγκληματική είναι η πράξη. Πώς λοιπόν είμαστε χριστιανοί, αν δεν ακολουθούμε τον Χριστό; Είμα-στε χριστιανοί, θα πουν μερικοί, που άκουσαν τους λόγους της χριστιανικής διδασκαλίας, αλλά δεν κατάλαβαν τη δύ-ναμή τους — είμαστε χριστιανοί γιατί πιστεύουμε στο Χριστό. Σύμφωνοι. Μα αν πιστεύεις στο Χριστό, τότε ασφαλώς πιστεύεις στο λόγο Του, γιατί ο Χριστός και ο λόγος Του είναι ένα. Αν πιστεύεις στο λόγο του Χριστού, πρέπει επί-σης να πράττεις σύμφωνα με τον λόγο Του. Διότι το να πιστεύεις σε έναν λόγο και να μην πράττεις σύμφωνα με αυτόν αποτελεί επικίνδυνο θράσος και ανοησία. Όμως τί λέγει ο λόγος του

Χριστού, στον οποίον, καθώς και στο λόγο Του, πιστεύεις; «Ει θέλεις τέλειος είναι, δεύρο ακολούθει μοι». Μετά από αυτό, πώς μπορείς να δικαιολογήσεις τον εαυτό σου αν δεν ακολουθήσεις τον Ιησού Χριστό; Μήπως λέγοντας ότι δεν επιζητάς την τελειότητα; Όμως τούτο είναι ακριβώς το πράγμα που ζητά από εσένα Εκείνος στον οποίον πιστεύεις. Αν απαρνηθείς την επιδίωξη για τελειότητα, τότε θα άρει από σένα την ελπίδα της ουράνιας βασιλείας. Αν δεν επιθυμείς να είσαι μαζί Του —και πώς είναι δυνατό να είσαι μαζί Του χωρίς να φυλάγεις τον λόγο Του και να Τον ακολουθείς σε όλα;— τότε θα σε κηρύξει εχθρό Του, και θα σε αρνηθεί και στον ουρανό και στη γη. Κι έτσι ένα από τα δύο θα γίνει — ή θα πρέπει να ακολουθήσεις το Χριστό, να ακολουθήσεις τον λόγο και το παράδειγμά Του, ή μάταια αποκαλείς τον εαυτό σου χριστιανό.

Όμως αν επιθυμείτε να ακολουθήσετε τον Χριστό, είναι τότε ώρα να σας πω, πως πρέπει να Τον ακολουθήσετε: «Όστις θέλει οπίσω μου ακολουθείν, απαρνησάσθω εαυτόν και αράτω τον σταυρόν αυτού, και ακολουθείτω μοι».

Πρώτον, λοιπόν, εκείνος που επιθυμεί να ακολουθήσει τον Χριστό, ας απαρνηθεί τον εαυτό του, δηλαδή, ας απαρνηθεί την φιλαυτία του, ας μην αφοσιωθεί στη δική του τιμή, στο συμφέρον και στην ευχαρίστησή του. Αλλά όπως ένας ταξιδιώτης, να τα προσπεράσει όλα αυτά, και γρήγορα να τα αφήσει πίσω του. Και σε κάθε τι να πράττει σύμ-φωνα με την παραίνεση του Αποστόλου: «Ωστε και όσοι έχουν γυναίκες να είναι σαν να μην έχουν, και όσοι κλαίνε σαν να μην κλαίνε, και όσοι χαίρονται σαν να μη χαίρονται, και όσοι αγοράζουν σαν να μην κατέχουν, και όσοι χρησιμοποιούν τα πράγματα του κόσμου σαν να μην τα χρησιμοποιούν, γιατί παρέρχεται η μορφή αυτού του κόσμου». Πώς είναι δυνατόν, θα πουν μερικοί, να φτάσουμε σ' αυτή την αυταπάρνηση; Όπως ο πολεμιστής, όταν ξεκινά μια εκστρατεία απαρνείται όλες τις χαρές του οικογενειακού βίου, και όπως απαρνείται την ίδια τη ζωή όταν μπαίνει στη μάχη. Διότι χωρίς αυτή την απάρνηση δεν θα μπορούσε ούτε να είναι γενναίος ούτε νικητής. Αν είναι δυνατό να κάνει κάτι τέτοιο για χάρη ενός φθαρτού στέμματος και μιας πρόσκαιρης δόξας, τί δεν μπο-ρεί λοιπόν και τί δεν θα κατόρθωνε προκειμένου να αποκτήσει ένα στέμμα άφθαρτο και μια δόξα αιώνια;

Δεύτερον, για να ακολουθήσει κάποιος τον Χριστό πρέ-πει να άρει τον σταυρό του. Ο σταυρός του Χριστού συνίσταται από τα παθήματά Του, τις αποδοκιμασίες και το θάνατο. Έχοντας υπομείνει μόνος τα πάντα για χάρη μας, έχει κάθε δικαίωμα να ζητά από τον καθένα μας να τα υπομείνει όλα αυτά για Εκείνον. Όμως, για να μη συντριβούμε από το βάρος του φορτίου Του, κάτω από το οποίο και τον ίδιο τον είδαν τόσο αδύναμο, δεν άφησε επάνω μας τον δικό Του μέγα Σταυρό, αλλά έδωσε εντολή στον κα-θένα μας να αναλάβει τον δικό του σταυρό, να είναι έτοι-μος να

υπομείνει τόσα παθήματα και δοκιμασίες, εξωτερικές και εσωτερικές, όσα η καθαρτήρια, εξαγνιστική και ταυτοχρόνως ελεήμων θέληση της Θείας Πρόνοιας, που κυβερνά τα πάντα, μπορεί να επιλέξει για να μας επισκεφτεί. Είναι λοιπόν τούτο αναπόφευκτο; Θα αναφωνήσουν μερικές εξασθενημένες ψυχές. Ηρεμήστε και σκεφτείτε. Εάν ο Χριστός, ο οποίος ήταν αναμάρτητος και παν-τοδύναμος, «έπρεπε να πάθει», ώστε να μπορέσει «να εισέλθει στη δόξα Του», τότε πώς μπορούμε εμείς, κη-λιδωμένοι και αδύναμοι από την αμαρτία, να φτάσουμε σε αυτή τη δόξα, χωρίς να καθαριστούμε από τις δοκιμασίες και να ενδυναμωθούμε από τα παθήματα; Διότι τί κατοικεί σε μας τώρα; Εάν την εξομολόγησή μας την εμποδίζει η φιλαυτία, ας επικαλεστούμε την ένοχή μας με τους λόγους του Αποστόλου: «Οίδα γαρ ότι ουκ οικεί εν εμοί, τουτ' έστιν εν τη σαρκί μου, αγαθόν». Σε μας κατοικεί, από τον καιρό του προπατορικού αμαρτήματος ο παλαιός Αδάμ, με τις επιθυμίες και τις ηδονές του. Πώς μπορούμε λοιπόν να τον απεκδυθούμε, και να ενδυθούμε τον νέον άνθρωπο, ο οποίος είναι ο σκοπός των προσδοκιών μας; Όχι, λέγω, όχι χωρίς παθήματα, κι ακόμη, όχι χωρίς θάνατο. Πρέπει να αναλάβουμε τον σταυρό μας όχι μόνο για να αγωνιστούμε τον καλόν αγώνα, αλλά για να μπο-ρέσουμε εντελώς πια στο τέλος να «σταυρώσομεν την σάρκα συν τοις παθήμασι και ταις έπιθυμίαις», να «νεκρώσομεν τα μέλη ημών τα επί της γης», να πεθάνουμε, μυστικά, διότι «η ζωή ημών κέκρυπται συν τω Χριστώ εν τω Θεώ».

Τέτοια είναι, ω Χριστιανοί, η διδασκαλία του Σταυρού, διδασκαλία τόσο αναγκαία και θεμελιώδης στον Χριστια-νισμό, που η Εκκλησία, μη όντας ευχαριστημένη με το να την διακηρύσσει συχνά με λόγια, ακόμη πιο συχνά μας την παρουσιάζει με σύμβολα και σημεία. Με το ίδιο το βάπτισμά μας, βάζει επάνω μας την εικόνα του Σταυρού. Σε κάθε προσευχή μάς επιβάλλει να κάνουμε το σημείο του Σταυρού. Ας είμαστε προσεκτικοί, ας αποδεχτούμε αυτή την εντολή, όχι σαν από ανθρώπινα χείλη, αλλά σαν από τα χείλη του ίδιου του σταυρωθέντος Σωτήρα μας: «ας απαρνηθούμε τον εαυτό μας, και αίροντες τον σταυρό μας, ας τον ακολουθήσουμε». Αμήν.

(Πηγή: Αγίου Φιλαρέτου Μόσχας, Η Θεολογία της καρδιάς, εκδ. Ίνδικτος, Αθήναι 2008, σ. 85-94, αποσπάσματα)